

॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ वृत्तिजीविकां प्रविशोध्यशुद्धां कृत्वा न्यायागतेन धनेन जीवन्नित्यर्थः ॥ १६ ॥ तस्यैति तस्य गृहस्थस्य देहपरित्यागात्समाहितश्चेद्देहवदेहाभिमानत्यागात् असमाहितस्य मरणा-
नंतरं इष्टाः कामाः विषयाः हार्दाकाशे स्वर्गे वा उपतिष्ठन्ति कामाः अक्षया इति च्छेद संधिरार्षः सर्वतोक्षिशिरोमुखा इत्यनेन कामानां किकराणां निववश्यत्वमुक्तं यत्र यत्र देशे काले वा योग्यमयोग्यं वा संकल्पयति
तत्सर्वं सद्य उपतिष्ठतीत्यर्थः ॥ १७ ॥ ब्रह्मचारिणोऽपि कैवल्यमाह स्मरन्निति सर्वान् देवान् मंत्रांश्च ॥ १८ ॥ दीक्षानियमविशेषस्वीकारः वेदवेदांतान् कृत्यं कर्तुं मर्ह्यध्यानयोगं ॥ १९ ॥ तदविरोधेन शुश्रूषां च

अथात्र नारायणगीतमादुर्महर्षयस्तात महानुभावाः ॥ महार्थमत्यंततपःप्रयुक्तं तदुच्यमानं हि मयानिवोधः ॥ १३ ॥ सत्यार्जवं चातिथिपूजनं च धर्मस्तथार्थश्च
रतिः स्वदारैः ॥ निषेवितव्यानि सुखानि लोकेऽस्मिन्परे चैव मतं ममैतत् ॥ १४ ॥ भरणं पुत्रदाराणां वेदानां धारणं तथा ॥ वसतामाश्रमं श्रेष्ठं वदंति परमर्षयः ॥
॥ १५ ॥ एवं हियो ब्राह्मणो यज्ञशीलो गार्हस्थ्यमध्यावसते यथावत् ॥ गृहस्थवृत्तिं प्रविशोध्य सम्यक्स्वर्गं विशुद्धं फलमाप्नुते सः ॥ १६ ॥ तस्य देहपरित्यागादिष्टाः
कामाक्षयामताः ॥ आनंत्यायोऽपतिष्ठन्ति सर्वतोक्षिशिरोमुखाः ॥ १७ ॥ स्मरन्नेकोऽपि पत्नेकः सर्वानेको युधिष्ठिरः ॥ एकस्मिन्नेव चाचार्यशुश्रूषुर्मलपंकवान् ॥
॥ १८ ॥ ब्रह्मचारी व्रती नित्यं नित्यं दीक्षापरो वशी ॥ परिचार्यतया वेदं कृत्यं कुर्वन्वसेत्सदा ॥ १९ ॥ शुश्रूषां सततं कुर्वन्गुरोः संप्रणमेत च ॥ षट्कर्मसु निवृत्तश्च न
प्रवृत्तश्च सर्वशः ॥ २० ॥ न चरत्यधिकारेण सेवेत द्विषतो न च ॥ एषोऽश्रमपदस्तात ब्रह्मचारिण इष्यते ॥ २१ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिराजधर्मानुशासन
पर्वणि चतुराश्रमधर्मकथने एकषष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिर उवाच शिवान् सुखान् महोदकान् हिंसां लोकसंमतान् ॥ ब्रूहि धर्मान् सुखो
पायान् महिधानां सुखावहान् ॥ १ ॥ भीष्म उवाच ब्राह्मणस्य तु चत्वारस्त्वाश्रमा विहिताः प्रभो ॥ वर्णास्तान् नानुवर्तते त्रयो भारतसत्तम ॥ २ ॥ उक्तानि कर्मा
णि बहूनि राजन्स्वर्गाणि राजन्यपरायणानि ॥ नेमानि दृष्टान्तविधौ स्मृतानि क्षात्रे हि सर्वविहितं यथावत् ॥ ३ ॥ क्षात्राणि वैश्यानि च सेव्यमानाः शौद्राणि कर्मा
णि च ब्राह्मणः सन् ॥ अस्मिं लोके निंदितो मंदचेताः परे च लोके निरयं प्रयाति ॥ ४ ॥

इति शांतिप० रा० नै० भा० एकषष्ठितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥ ॥ ७३ ॥ शिवानिति ॥ १ ॥ उक्तविशेषणविशिष्टा ब्राह्मणस्यैव धर्मा इत्याशयेनाह ब्राह्मणस्येति एतेन गृहस्थस्यापि ब्राह्मणस्य हिंस्रो धर्मः कामका-
रणेन विधिचोदित इति दर्शितं वक्ष्यति च मोक्षधर्मेषु पशुयज्ञैः कथं हिंस्रैर्मादृशो यष्टुमर्हतीति त्रयो हि सापराः वर्णास्तान् नानुवर्तते ॥ २ ॥ नानुवर्तते इत्येतत्पंचयति उक्तानीत्यादिना राजन्यानां परायणा-
नियुद्धजयादीनि दृष्टान्तविधौ त्वया पृष्टस्य प्रतिवचनेन योग्यानि यतः क्षात्रे विहितं विधिप्रधानं प्रवृत्तिशास्त्रमिति यावत् तत्कथं निवृत्तिप्रधानैर्ब्राह्मणधर्मैः समत्वमेतीत्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥